

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Venerabili Eucharistiæ Sacramento Decisiones Theologico-Legales

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindellicorum, 1730

Decisionis XXVII. Ad Junii Quæsitum secundum. Argumentum. Ponit: an Christus in Eucharistia possit videri ab oculo corporeo? Referuntur dissidentium Theologorum opiniones, ac plurimum apparitionum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94643)

beatæ, quia illa dum erant viatrices, habuerunt fidem, quæ firmiter crediderunt, Corpus CHRISTI contineri sub Hostia. Viso autem succedit fidei in Patria, tanquam premium merito. Unum autem hic puto notandum, quod narrat Odoricus Rainaldi in *Annalib. Eccles. Anno 1324. num. 54.* Exemplum desumptum ex S. Antonino, & ex Histor. Joan. Villani; animæ ejusdani Guilielmi à Cornu mox defuncti, quæ apparebat, & mirabilia narrabat de pœnis Purgatorii. Cum igitur Prior Fratrum Prædicatorum magna hominum caterva stipatus ad eam adjurandam accederet, timens ne esset spiritus malus, secretò secum portavit SS. Eucharistiam, & vix ingressus, ubi dicta anima loquebatur, audivit eam sibi dicentem: O Prior! tecum habes Salvatorem Mundi. Hoc idem exemplum diffusè narrat Bartholom. Sibylla in *Speculo Peregr. Quæst. Decad. prima qu. 2. cap. 4.* attestans illud desumpsisse ex Instrumento authentico transmissio Summo Pontifici Joanni XXII. & Cardinalibus, tunc temporis (scilicet Anno 1324) apud Avenionem commorantibus. Ex hoc delumi potest argumentum, quod intellectus creatus, separatus à sensibus, naturali virtute potest videre Christum Dominum in Hostia Sacra.

Quarta Conclusio, Demones, nisi impendantur, sua naturali facultate possunt intelligere quodcunque intelligibile creatum sibi præsens; & idcirco etiam præsentiam Corporis Christi in Eucharistia. Dicitur, *Nisi impendantur*, quia spiritus mali multa possunt ex natura sua, quæ non permittuntur eis, teste Magist. Sent. dist. 7. lib. 2. & sic intelligitur auctoritas SS. Patrum, quod Diabolus non cognovit Mysterium Incarnationis Dominicæ, etiam naturaliter potuerit videre integritatem Dei paræ tam in mente, quam in carne, quia fuit impeditus à Deo. Ita Gabriel d. lect. 45. pag. penult. Lessius cit. q. 76. num. 49. Et Emin. Card. de Lauræa d. disp. 22. de Eucharistia n. 114.

Hujus rei duo afferamus testimonia ex Jo. Bonifac. Bagatta in *Admiran. Orbis Christiani tom. 2. lib. 3. cap. 3.* his præcisè verbis. Videlicet ad num. 16. Raynald. in *Annal. Eccl. Anno 1527.* Dum ad Americanos convertendos illuc profecti sunt Apostolici viri, collocaverunt pluribus in locis Sanctissimum Eucharistia Sacramentum, ejus præsentia demones fugati sunt. Et num. 17. Wadingus in *Chronici Minorum Anno 1529.* Postquam Mesci primum, deinde in aliis Urbibus, Tempia construxerunt Missionarii Sancti Francisci; & SS. Eucharistiam reverenter exposuerunt, taperunt Idola omnia obmutescere, nulla deinceps dando oracula.

His addendum; quod scribit Augustin. Mannus in *Select. Hist. cap. 242.* Sacerdotem scilicet à Societate Jesu, secularibus vestimentis indutum, transcurrentem per loca hæreticorum apud Belgas, deferentemque clam in sinu Sacras Particulas, Mulier obsessa à Demone intuita, post trinam interrogationem dixit: Tu habes Hostias, in quibus adest CHRISTUS FILIUS DEI.

DECISIONIS XXVII.

Ad Junii Quæstum secundum.

ARGUMENTUM.

Ponit, an CHRISTUS in EUCHARISTIA, possit videri ab oculo corporeo? Referuntur dissidentium Theologorum opiniones, ac plurium apparitionum testi-

monia. Quæstum ipsum quinque conclusionibus declaratur: ac resolvitur; quid faciendum de Hostia conversa in carne visibili?

SUMMARIUM.

- 1 Oculus corporeus naturaliter non potest videre Christum in Eucharistia, sed an supernaturaliter? num. 2.
- 3 Exempla eorum, qui oculo corporeo viderunt Christum in Eucharistia.
- 4 Aloysius Carnolius Sacerdos Soc. Jesu laudatur.
- 5 Apparitiones Christi in Eucharistia fieri possunt quinque diversis modis.
- 6 Hostia consecrata si miraculose fiat caro Christi visibilis, non est sumenda à Sacerdote, sed servanda in Sacrario.

QUÆSTUM SECUNDUM.

An Christus in Eucharistia possit videri ab oculo corporeo?

RESPONSUM fuit cum distinctione. Vel quærimus, an naturaliter oculus corporeus possit videre Christum Dominum in Eucharistia? vel supernaturaliter? Primo modo communis sententia est negativa; esto quod Nominales teneant, esse possibile etiam naturaliter, sed actu non videri, quia Deus non vult. Rationes negantium plures sunt, quarum una; nam visio corporea fit per figuram Pyramidalem, cujus basis sit in objecto, conus vero terminetur ad oculum. Sed basis Pyramidalis, non potest fundari in objecto inextento, & indivisibili, quale est Corpus Christi existens in Sacramento. Ergo videri non potest ab oculo corporeo. Ita Emin. Card. de Lauræa de *Euch. disp. 22. art. ultimo*; Lessius *cod. tract. q. 76. art. 7.* Mastrius in 4. sent. disp. 3. num. 259, & Emin. Card. de Lugo de *Euchar. disp. 9. num. 19.* Secundo modo, An videri possit supernaturaliter? Alii concedunt, ea ratione, quia satis esse videtur, ut objectum sit sensibile secundum se, ut ab eo possit sensatio specificari. Corpus autem Christi in Eucharistia retinet talem sensibilitatem, etiam si sit privatum locali extensione. Alii tamen asseveranter negant, docentes neque per miraculum posse videri Corpus Christi in Eucharistia ab oculo corporeo, ob modum indivisibilem, & spiritualem, quo existit; qui quidem modus non est attingibilis à sensu, neque per absolutam Dei potentiam; ut disputando concludit Mastrius in cit. disput. 3. à num. 256. & seqq. & in sua Philosophia lib. de Anima disput. 5. qu. 7. num. 237. Lessius cit. qu. 76. de *Euchar. art. 7.* Agudius d. part. 4. cap. 4. punct. 3. num. 40. & Emin. Card. de Lauræa *cod. tract. disp. 22. art. ult. per totum.*

Concedamus, quod Scholastici scribunt. Sed quomodo concordabimus eorum doctrinam cum exemplis antiquis, & modernis, quæ legantur in Historiis Ecclesiasticis, & in vitis Sanctorum, videlicet Christum Dominum pluries visum fuisse oculis corporeis plurimorum in Eucharistia? Nonnulla exempla refert Sotus in 4. dist. 10. q. 1. art. 8. & præter illa, alia plura, & præcipue sequentia, habentur. S. Maria Oeniacensis sæpè videbat in Eucharistia Christum Dominum in forma pueri, quem circumdabat, & adorabat multitudo Angelorum; teste Jacobo Card. de Vitriaco in *Histor. Occident. cap. 5.* & Ray-

& Raynald. in *Annalibus* Anno 1200. num. 50. confirmilem visionem in Hostia Sacra, quæ ceciderat in terram, in Ecclesia S. Amati Episcopi Civitatis Duaci, non pauci viderunt, inter quos Thomas Cantipratensis, Alberti Magni auditor, & condiscipulus S. Thomæ Aquinatis, ut ipse de se scribit lib. 2. cap. 40. & memorat Raynald. Anno 1254. num. 79. In Capella Sancti Ludovici Regis Franciæ, dum quidam Sacerdos celebraret, apparuit visibilis in Hostia Consecrata Salvator Dominus, sub figura pulcherrimi pueri, quem omnes adstantes intuebantur, & ascito Sancto Ludovico ad videndum, respondit: vadant, & videant qui non credunt; mihi sat est credere, Christum Dominum verè, & realiter esse sub speciebus consecratis Panis, & Vini. Raynald. in *Annalib. Eccles.* Anno 1256. n. 18. Eadem visione in Sacramento Eucharistiæ dignatam fuisse S. Birgittam legimus suarum Revelationum lib. 6. cap. 86. Sanctum Laurentium Justinianum pariter vidisse Christum Dominum in Hostia Consecrata sub puerili forma, narrat Surius die 8. Januarii cap. 3. Et, ut ad proximiora tempora descendamus, visum esse Christum Dominum in Hostia à S. Ignatio Loyola testantur Daniel Bartoli lib. 1. ejus *Vite* pag. mihi 43. Et Vigilius Nolarci, (aliis Aloysius Carnoli, piissimus Sacerdos Societatis Jesu, & Missionarius utilissimus in hac Diocesi Patavina) qui scripsit eandem Vitam ejusdem Sancti sui Patriarchæ Ignatii cap. 5. Id ipsum de S. Philippo Nerio scribit Petr. Jacob. Bacci in ejus *Vita* lib. 1. cap. 1. n. 2. Et de S. Theresia Didacus de *Tripes* Episcopus Terraconen, qui fuit ejus Confessorius, & ejusdem Sanctæ Vitæ, & actiones collegit. lib. 3. cap. 20. Quicquid consimilia alia plura exempla tum de apparitionibus Salvatoris in Eucharistia; tum de effusione sanguinis ex eadem, legat Nicolaum Laghi *De Miracul. SS. Sacramenti* tract. 1. dist. 4. Joan. Baptistam Matheol. in *Sylva Histor.* tom. 2. lib. 8. cap. 2. tit. 4. & Joan. Bonif. Bagattam in *admirand. Orbis Christi.* tom. 2. lib. 3. tit. 3. *Appendic. 2.*

Quid igitur dicendum? quid sentiendum? quid credendum de tot apparitionibus, quas oculis corporeis suprarati famuli, ac famulæ Dei intuiti fuerunt, ac alii plurimi per tot historicos, & religiosos, gravesque Viros relatis? Respondetur has apparitiones examinari à S. Thom. 3. par. q. 76. art. 8. à Soto in 4. dist. 10. q. 1. art. 8. à Valentia de *Euchar.* disp. 6. q. 4. punct. 1. à Gabriele in *Canone Missæ* lect. 51. à Leonard. Lessio in *Opere posthum.* quest. 76. à num. 52. & seqq. ab Abelly in *Medulla Theolog.* tom. 2. part. 2. tract. 1. cap. 4. sect. 5. §. 3. Difficultate 6. à Franc. Collio de *Sanguine Christi* lib. 4. disp. 9. à cap. 1. usque ad cap. 10. in quibus allegat Alensem, Egidium, Richard. Durand. Paludan. Dionys. Carthus. Joan. de Poliano & alios. A Gabr. Barleta in *Serm. ser. 4. hebdom. Sanctæ*, & à Marcantio in *Candelabr. Mystic.* tract. 4. & novissimè à Suarezio in 3. p. tom. 3. disput. 55. sect. 1. Coninch. de *Sacram.* q. 76. art. 8. dub. 1. & Quarto in *Rubric. Missal.* part. 3. tit. 3. sect. 3. dub. 1. 2. 3. & 4.

Horum Theologorum opiniones, & sententiæ firmant sequentes conclusiones quinque.

Prima est, quod aliquando Dominus Noster Jesus Christus apparet servis suis dilectis in propria, & sibi intrinseca figura, permitiendo se ab eis amplecti, & osculari, nullam enim involvit contradictionem, ut unum corpus sit in duobus locis, & sic quod Corpus Christi sit in celo, ac etiam sit super altate, vel in brachiis suorum dilectorum

servorum, vel sub specie infantuli, vel in sua propria magnitudine, prout jure apparuit S. Paulo eunti in Damascus *Act.* 9. ut docet S. Thom. 3. p. q. 57. art. 6. & probat Menoch. in *Historia Sacra* act. Apostol. lib. 1. cap. 23. num. 3. & B. Petro Apostolo Romæ, teste Hegesippo lib. 3. de *Excidio Urbis Hierosolym.* & aliis cumulatim per Lessium de *Eucharist.* quest. 75. num. 25. ubi respondet argumentis contrarium opinantium.

Secunda Conclusio. Aliquando, dum Hostia videtur versa in Carnem, vel species vini in Sanguinem, id contingit sine ulla intrinseca mutatione specierum Sacramentalium; eò quia immutatio fit tantummodò in oculo videntis sine mutatione objecti. Hoc autem evenire potest tripliciter, secundum Sotum in 4. d. dist. 20. q. 1. art. 8. §. *Ad verò.* Vel læsione sensus, ut in lethargo, & phrænesi; vel ex immutatione aëris; vel productione specierum per divinam virtutem in oculo, aut in imaginativa; quemadmodum in visionibus prophetarum; & hic tertius modus est convenientior, non autem duo primi; ut docet S. Thom. 3. p. q. 76. art. 8. Et tunc mutatio Hostiæ Sacræ parùm durat; & non solet videri ab omnibus, sed ab aliquibus tantum, & Christi Corpus existit absque dubio in Eucharistia.

Tertia Conclusio. Aliquando Deus mutat unam tantum partem specierum Sacramentalium, inducens quibusdam qualitatibus sensibilibus Carnis, vel Sanguinis; verbi gratia, colore, vel spissitudine; & conservat quantitatem, & alia accidentia occultiora earundem specierum Sacramentalium, quæ quidem accidentia conservata sufficerent ad retinendam substantiam panis, & vini, si ibi esset; & tunc etiam sub tali specie Carnis, & Sanguinis manet Christus Sacramentaliter in Hostia illa, & sub illa figura, quæ apparet; ut bene explicat Lessius in cit. qu. 76. de *Eucharist.* num. 53. & Valentia tom. 4. d. dist. 6. de *Euchar.* q. 4. punct. 1. vers. *Porro.*

Quarta conclusio. Aliquando autem mutatio Hostiæ, vel speciei consecratæ Sanguinis, fit quo ad totum temperamentum earundem specierum Sacramentalium; adeunt substantia panis, & vini, si ibi foret, per dictam mutationem, nequiret conservari, ob destructionem omnino quantitatem dimensivam eorundem accidentium; & in hoc casu cum ibi non remaneat Corpus Christi Sacramentaliter, ut docet S. Thom. 3. p. q. 77. art. 4. hæsitant Theologi in decidendo, quid sit credendum, & quid adorandum in illa apparitione, & figura carnis, & sanguinis, vel pueri, aut alterius imaginis, quæ videtur? Et in hoc casu opinatus est Alex. de Ales 4. par. q. 11. membr. 2. art. 4. §. 3. *questiunc. penult.* (quem refert Gabriel cit. lect. 51. & Collitus d. lib. 4. disp. 9. cap. 1. vers. *huius opinionis*) sub illa specie apparente esse veram carnem naturalem, aut sanguinem Domini Nostri Jesu Christi. Rationes sunt: Primum quia hoc non est impossibile, nam idem corpus, etiam quantitativo modo, potest esse in pluribus locis, & consequenter videri. Secundo, quia hoc est convenientius, cum talis apparitio fiat vel in testimonium veritatis, & realis præsentia Christi in Sacramento, vel in singularem favorem, & consolationem alicujus justii. Tertio ne detur occasio erroris, in adorando Carnem Christi, si ibi non sit ejus vera caro. Ita Quartus cit. part. 3. tit. 3. sect. 3. dub. 2. in *Rubric. Missal.* At hoc confutat S. Thom. in d. quest. 76. art. 8. & Cajet. *ibid.* docentes, esse tunc quid miraculosum, conservandum, & adorandum, sicut adoraretur, & veneraretur Vetus

Vestis Christi; quod prosequitur Collius *dist. dist. 9. cap. 4. & seqq.* Placet tamen mihi conciliatio relata per Lessium *dist. qu. 76. num. 54.* dicentem; esse quidem possibile Deo, destructis dimensionibus, & ceteris qualitatibus specierum Sacramentalium, substituere ibi veram carnem naturalem, atque sanguinem, totumque Corpus Christi Domini: sed credendam esse id non fieri. *Primo*, quia interdum ista species Carnis, & Sanguinis diu perseverat, & sensim nigrescit, & corrumpitur, ut patet in multis locis; Corpus autem Domini, & Sanguis est incorruptibilis. *Secundo*, quia ubicunque est Corpus Domini, ibi etiam est Sanguis, & anima juxta Concilium Trident. *sess. 13. cap. 3.* nam partes Domini nunquam amplius separabuntur; Atqui non est probabile in illa portiuncula carnis tot annis manere Sanguinem, & Animam ejus. *Tertio*, quia non est credibile, quando Sanguis miraculose manet ex Hostia, esse Sanguinem Domini in propria specie naturali; nam Sanguis Domini non potest esse extra venas, & manere extra corpus. Est igitur dicendum, esse quiddam miraculo effectum, ad significandum ibi latere Corpus vivum habens carnem, & Sanguinem; & adorandum fore tanquam signum, & vestigium veri Corporis latentis Christi Domini, non per latrariam, nisi ad cautelam in theca carnis miraculose, seu sanguinis, reponatur Hostia consecrata; ut advertit Marcantius in *cit. Candelabro Myst. trat. 4. lect. 6. propos. prima in fine.*

Quinta Conclusio: In prædictis apparitionibus, & mutationibus consecratæ Hostiæ in Carnem, vel Sanguinem, Sacerdos non est obligatus dictam Carnem, vel Sanguinem miraculosum manducare, vel bibere; sed in Sacrario reponere. An autem debeat novam hostiam, & vinum consecrare? relinquitur in arbitrio ejusdem Sacerdotis, ut tradunt Valentia *dist. punct. primo in fine.* Lessius *dist. quæst. 76. num. 55.* Card. Toletus in *Summa lib. 2. cap. 9. n. 3.* Abelly *d. p. 2. tract. 1. cap. 4. sect. 5. §. 3. in fine.* & Quartus ubi supra *dub. 5.*

DECISIONIS XXVIII.

Ad Junii primum Casum.

ARGUMENTUM.

Examinatur, an sit communicandus concubinaris, qui proficitur non amplius tangere concubinam, sed pro gubernio domus eam tenere? Exponitur hoc nomen concubina, declarando, quid Jus Canonicum antiquum, quid Jus Civile, quid Ecclesia hoc tempore intelligat pro concubina? An polygamia esset licita apud Gentiles, & apud Judæos? Casus propositus negativè resolvitur pluribus rationibus.

SUMMARIUM.

- 1 Concubina an olim permixta?
- 2 Concubina in testamento veteri quomodo permixta?
- 3 Concubinatus permixtus de Jure Civili Pandectarum.

Doct. Clericali Tom. 1. Lib. II.

- 4 Concubinatus an sit contra charitatem Dei, vel proximi? & n. 26.
- 5 Concubinaris, non ejecta è domo concubina, non est admittendus ad Sacramenta.
- 6 Fornicatio est peccatum mortale.
- 7 Hæreticum est asserere licitam copulam carnalem extra matrimonium.
- 8 Concubinaris semper fuit damnatus à Jure Canonico.
- 9 Concubinatus prohibitus etiam à Jure Civili.
- 10 Concubinaris sunt excommunicandi.
- 11 SS. Augustinus, & Jo. Chrysostomus, invehebant contra concubinaris.
- 12 Concubina è domo ejicienda.
- 13 Ejicere significat longè expellere.
- 14 Occasionem proximam peccandi qui non fugit, non est capax Sacramentorum.
- 15 Publicus peccator, etsi confessus, nisi tollat scandalum, non est communicandus.
- 16 Concubinaris, etsi dicat non tangere amplius concubinam domi sua stantem, non est absolvendus.
- 17 Confessarii in Diocesi Patavina habent expressam prohibitionem absolvendi concubinaris; nisi actualiter dimissa concubina.
- 18 Edictum Eminent. Cardin. Barbadii Episcopi Patavini circa concubinaris.
- 19 Cap. Is qui, & cap. Christiano distinct. 34. declarantur.
- 20 Concubina olim erat vera uxor, sed ducta absque solemnitatibus juris.
- 21 Doctor dicens, licitum esse habere concubinam secundum Canones, fuit à Sancta Inquisitione processus, & correptus.
- 22 Polygamia permixta in Veteri Testamento, ex Divina dispensatione.
- 23 Afri libidinosi.
- 24 Polygamia inter gentes an esset peccatum?
- 25 Concubinatus de Jure Civili nunc non est permixtus, nisi quoad successionem filiorum.
- 26 Concubinatus est contra charitatem Dei, ac proximi.
- 27 Opinio est damnata, quod sit licitum tenere concubinam, etiam copula cessante.
- 28 Concubina prius ejicienda, deinde impertinenda absolutio.

PRIMUS CASUS.

Concubinaris proficitur, non amplius tangere concubinam, sed pro domus gubernio eam tenere, & sui, ac ipsius conscientiam expiasset Sacramento Pœnitentiæ. Petit Communionem. Quæritur, an communicandus?

Disputationis gratia videtur respondendum affirmativè ex sequentibus.

Primo: ex cap. Is, qui *dist. 34.* ubi in Concilio Toletano censetur approbatus usus concubinæ inter personas solutas; ait enim: *Is, qui non habet uxorem, & pro uxore concubinam habet, à Communionem non repellatur:* tamen, ut unius mulieris, aut uxoris, aut concubina sit conjunctio contentus.

Secundo: ex cap. Christiano ead. *dist. 34.* ubi S. Isidorus ita loquitur: *Christiano non dicam plurimas, sed nec duas simul habere licitum est; nisi unam tantum aut uxorem; aut certè loco uxoris (scilicet conjux deest) concubinam.* Ergo qui unam tantum habet non est à Communionem repellendus.

L

Tertio: